

WYMAGANIA EDUKACYJNE

NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN

Z HISTORII W KLASIE VI

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, nie posiada podstawowych wiadomości i umiejętności niezbędnych do kontynuowania nauki oraz przyswajania nowych treści w klasie wyższej.

Wymagania edukacyjne na ocenę:				
dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
Uczeń:	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone dla oceny dopuszczającej, a ponadto:	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone dla oceny dostatecznej, a ponadto:	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone dla oceny dobrej, a ponadto:	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone dla oceny bardzo dobrej, a ponadto:
Wielkie odkrycie geograficzne				
- poprawnie posługuje się terminami: <i>Stary Świat, Nowy Świat</i> - zna i zaznacza na osi czasu datę: odkrycia Ameryki (1492 r.) - identyfikuje postać: Krzysztofa Kolumba - wskazuje na mapie: Indie, Amerykę - wymienia nazwy rdzennych ludów Ameryki: Majowie, Aztekowie, Inkowie - podaje przykłady towarów sprowadzanych z Indii - podaje przykłady towarów, które przewożono między Ameryką a Europą	- poprawnie posługuje się terminami: <i>karawela, Kompas, cywilizacje prekolumbijskie</i> - zna i zaznacza na osi czasu lata: pierwszej wyprawy dookoła Ziemi (lata 1519–1522) - identyfikuje postać: Ferdynanda Magellana - wskazuje na mapie: tereny zamieszkałe przez Majów, Azteków i Inków - wymienia nowości w technice żeglarskiej, które umożliwiły dalekomorskie wyprawy - przedstawia znaczenie wyprawy dookoła świata - wymienia dokonania rdzennych ludów Ameryki	- poprawnie posługuje się terminami: <i>tubylec, kolonia, niewolnik, plantacja</i> - identyfikuje postać: Vasco da Gamy - wskazuje na mapie: trasy najważniejszych wypraw przełomu XV i XVI w. - podaje przyczyny wielkich odkryć geograficznych - wyjaśnia, dlaczego ludność tubylczą Ameryki nazwano Indianami - analizuje i interpretuje źródła historyczne pod kierunkiem nauczyciela - dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy)	- poprawnie posługuje się terminami: <i>astrolabium, konkwistador</i> - identyfikuje postacie: Hernána Corteza, Francisca Pizarra - zna i zaznacza na osi czasu datę: odnalezienia drogi morskiej do Indii przez Vasco da Gamę (1498 r.) - tłumaczy pochodzenie nazwy Ameryka - przedstawia pozytywne i negatywne skutki wielkich odkryć geograficznych z perspektywy Europejczyków i mieszkańców innych kontynentów - samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela	- wymienia na podstawie mapy nazwy współczesnych państw położonych na obszarach dawniej zamieszkiwanych przez cywilizacje prekolumbijskie - przedstawia zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych - potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela i zdobytych samodzielnie - samodzielnie interpretuje źródła, potrafi łączyć zawarte w nich informacje - umie powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznaczonymi w czasie lekcji innych przedmiotów

	• przedstawia po jednym pozytywnym i negatywnym skutku wielkich odkryć geograficznych • wskazuje odkrycie Ameryki jako początek epoki nowożytnej		• potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela • bardzo dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy) • potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji	• potrafi powiązać dzieje własnego regionu z historią Polski lub z dziejami powszechnymi • potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, posługując się przy tym bogatym słownictwem i pojęciami charakterystycznymi dla nauki historycznej
--	---	--	--	--

„Złoty wiek” w Polsce na tle europejskim

• poprawnie posługuje się terminami: <i>renesans (odrodzenie), odpust, reformacja, protestanci, luteranizm, kalwinizm, sobór</i> • zna i zaznacza na osi czasu: czas trwania epoki renesansu oraz daty: wystąpienia Marcina Lutra (1517 r.), obrad soboru trydenckiego (lata 1545-1563) • identyfikuje postacie: Jana Gutenberga, Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Marcina Lutra • wskazuje Włochy jako kolebkę renesansu. • wskazuje Leonarda da Vinci jako człowieka renesansu i określa dziedziny jego zainteresowań. • wymienia wyznania protestanckie • przedstawia przyczyny zwołania soboru w Trydencie • poprawnie posługuje się terminami: <i>szlachta, herb, szabla</i>,	• poprawnie posługuje się terminami: <i>człowiek renesansu, mecenat, kontrreformacja, seminarium duchowne</i> • identyfikuje postacie: Rafaela Santi, Jana Kalwina, Ignacego Loyoli • przedstawia ideał człowieka w epoce odrodzenia • opisuje dokonania Leonarda da Vinci i uzasadnia słuszność twierdzenia, że był on człowiekiem renesansu • wymienia wybitnych twórców epoki odrodzenia i podaje przykłady ich dzieł • charakteryzuje wyznania protestanckie • wyjaśnia cel założenia zakonu jezuitów • poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja szlachecka, sejm walny, magnateria, szlachta średnia, szlachta zagrodowa, gołota, splaw</i>	• poprawnie posługuje się terminami: <i>antyk, humanizm, fresk</i> oraz podaje przykład dzieła wykonanego tą techniką, <i>celibat, heretyk, inkwizycja, indeks ksiąg zakazanych</i> • wyjaśnia nazwę nowej epoki • charakteryzuje epokę renesansu • charakteryzuje sztukę renesansową, wskazując główne motywy podejmowane przez twórców • wskazuje objawy kryzysu w Kościele katolickim jako przyczynę reformacji • przedstawia skutki reformacji • przedstawia postanowienia soboru trydenckiego • wyjaśnia cel utworzenia inkwizycji i indeksu ksiąg zakazanych • poprawnie posługuje się terminami: <i>pospolite ruszenie, arras, krużganki</i>	• poprawnie posługuje się terminami: <i>attyka, arkada, kopuła</i> • zna i zaznacza na osi czasu datę: pokoju w Augsburgu (1555 r.) • wyjaśnia wpływ wynalezienia druku na rozprzestrzenianie się idei renesansu • przedstawia poglądy humanistów • przedstawia na mapie: podział religijny Europy • charakteryzuje poglądy Marcina Lutra • charakteryzuje poglądy głoszone przez Jana Kalwina • wymienia postanowienia pokoju w Augsburgu • charakteryzuje działalność zakonu jezuitów • poprawnie posługuje się terminami: <i>sejmiki ziemskie, teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna</i>	• identyfikuje postać: Erazma z Rotterdamu oraz wskazuje go jako wybitnego humanistę i przedstawia jego poglądy • porównuje pracę kopisty z pracą w średniowiecznej drukarni • z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu renesansowym • ocenia dokonania soboru trydenckiego • ocenia działalność inkwizycji oraz jezuitów • argumentuje w dyskusji o sukcesie lub porażce działalności kontrreformacyjnej Kościoła katolickiego • wyjaśnia, w jaki sposób doszło do ukształtowania się demokracji szlacheckiej • porównuje parlamentaryzm Rzeczypospolitej XVI–XVII w. z parlamentaryzmem współczesnej Polski
---	---	---	---	--

<i>przywilej, folwark, dwór, hold lenny</i> • zna i zaznacza na osi czasu daty: odzyskania Pomorza Gdańskiego przez Polskę (1466 r.), hołdu pruskiego (1525 r.), podpisania unii lubelskiej (1569 r.) • identyfikuje postacie: Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta, Mikołaja Kopernika • wskazuje na mapie: Pomorze Gdańskie, Lublin, Podlasie, Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Litewskie, Rzeczpospolitą Obojga Narodów, Ukrainę • przedstawia prawa szlachty odziedziczone po rycerskich przodkach • wskazuje na ilustracji postać szlachcica • wymienia zajęcia szlachty, mieszczan i chłopów • na podstawie ilustracji z podręcznika wymienia elementy wchodzące w skład folwarku szlacheckiego • wskazuje Wawel jako przykład budowli renesansowej w Polsce • wskazuje na obrazie Jana Matejki <i>Hold pruski</i> postaci Zygmunta Starego i Albrechta Hohenzollerna • wskazuje na obrazie Jana Matejki <i>Unia lubelska</i> postać Zygmunta II Augusta jako autora i pomysłodawcę unii	<i>wiślany, szkuta, spichlerz, pańszczyzna, unia personalna, unia realna</i> • identyfikuje postacie: Bony Sforzy, Albrechta Hohenzollerna, Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego • wskazuje na mapie: najważniejsze porty położone nad Wisłą, Prusy Książęce, Prusy Królewskie, Inflanty, Wołyń, Podole • przedstawia zróżnicowanie stanu szlacheckiego • przedstawia skład izb sejmu walnego • wyjaśnia funkcjonowanie zasady <i>liberum veto</i> • wyjaśnia nazwę Rzeczpospolita Obojga Narodów • przedstawia gospodarczą działalność szlachty • wymienia produkty eksportowane z Polski w XV–XVII w. • podaje nazwy towarów importowanych do Polski w XV–XVII w. • opisuje zależność Prus Książęcych od Polski • charakteryzuje odkrycie Mikołaja Kopernika i pokazuje różnice między teorią polskiego astronoma a dotychczas obowiązującą koncepcją budowy wszechświata	• zna i zaznacza na osi czasu daty: uchwalenia konstytucji <i>Nihil novi</i> (1505 r.), wojny Polski z zakonem krzyżackim (lata 1519–1521) • przedstawia prawa i obowiązki szlachty • wskazuje wpływ przywilejów szlacheckich na pozycję tego stanu • przedstawia prawa otrzymane przez szlachtę na mocy konstytucji <i>Nihil novi</i> • wymienia najważniejsze zabudowania folwarku i wskazuje ich funkcje • przedstawia przyczyny wojny Polski z zakonem krzyżackim • charakteryzuje krótko twórczość Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego • opisuje Wawel jako przykład architektury renesansu w Polsce • uzasadnia tezę, że Mikołaj Kopernik był człowiekiem renesansu • wyjaśnia przyczyny zawarcia unii lubelskiej • przedstawia skutki zawarcia unii lubelskiej • analizuje i interpretuje źródła historyczne pod kierunkiem nauczyciela • dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy)	• zna i zaznacza na osi czasu datę: ustanowienia statutów piotrkowskich (1496 r.) • identyfikuje postać: Andrzeja Frycza Modrzewskiego • przedstawia decyzje podejmowane na sejmie walnym • charakteryzuje rolę sejmików ziemskich i zakres ich uprawnień • wyjaśnia znaczenie odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego dla rozwoju gospodarki • wyjaśnia następstwa ożywienia gospodarczego • wymienia najważniejsze działania i ustawy wymierzone przeciw chłopom i mieszczanom • przedstawia postanowienia hołdu pruskiego i jego skutki • wyjaśnia przyczyny rozwoju kultury renesansowej w Polsce • przedstawia zasługi ostatnich Jagiellonów dla rozwoju renesansu • wyjaśnia, dlaczego XVI stulecie nazwano złotym wiekiem w historii Polski • samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela • potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela • bardzo dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać	• wyjaśnia wpływ ustaw antychłopskich oraz antymieszczańskich na położenie tych grup społecznych i rozwój polskiej gospodarki • wskazać mocne i słabe strony gospodarki państwa polsko-litewskiego w XV i XVI w. • opisuje korzyści i zagrożenia wynikające z postanowień hołdu pruskiego • opisuje budowę renesansowe w Polsce oraz w swoim regionie • z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu renesansowym • analizuje wygląd herbu I Rzeczypospolitej i porównuje go z herbem Królestwa Polskiego • wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów • potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela i zdobytych samodzielnie • samodzielnie interpretuje źródła, potrafi łączyć zawarte w nich informacje • umie powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznаныmi w czasie lekcji innych przedmiotów • potrafi powiązać dzieje własnego regionu z historią Polski lub z dziejami powszechnymi
--	--	---	---	---

	wymienia przykładowe dzieła sztuki renesansowej w Polsce oraz w swoim regionie		zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy) potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji	potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, posługując się przy tym bogatym słownictwem i pojęciami charakterystycznymi dla nauki historycznej
Początki Rzeczypospolitej Obojga Narodów				
- poprawnie posługuje się terminami: <i>katolicyzm, judaizm, luteranizm, prawosławie, tolerancja, innowierca, elekcja</i> - identyfikuje postać: Henryka Walezego - wskazuje wielowyznaniowość oraz wielonarodowość I Rzeczypospolitej - wymienia narody i wyznania zamieszkujące Rzeczpospolitą Obojga Narodów - zauważa potrzebę poszanowania odmienności religijnej i kulturowej - wyjaśnia, dlaczego polskich władców zaczęto wybierać drogą wolnej elekcji	- poprawnie posługuje się terminami: <i>konfederacja, wolna elekcja, bezkrólewie, interrex</i> - zna i zaznacza na osi czasu daty: końca rządów dynastii Jagiellonów na polskim tronie (1572 r.), pierwszej wolnej elekcji (1573 r.), uchwalenia <i>Aktu konfederacji warszawskiej</i> (1573 r.) - wskazuje cel podpisania <i>Aktu konfederacji warszawskiej</i> - wyjaśnia, co oznacza, że Polska była nazywana „<i>państwem bez stosów</i>” - opisuje przebieg pierwszego bezkrólewia	- charakteryzuje strukturę wyznaniową I Rzeczypospolitej - nazywa świątynie różnych wyznań - przedstawia postanowienia <i>Aktu konfederacji warszawskiej</i> - przedstawia zasady wyboru monarchy - wyjaśnia skutki wolnych elekcji - analizuje i interpretuje źródła historyczne pod kierunkiem nauczyciela - dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy)	- poprawnie posługuje się terminami: <i>Artykuły henrykowskie, pacta conventa</i> - wyjaśnia, kim byli arianie i przedstawia zasady ich religii - tłumaczy przyczyny niechęci szlachty polskiej wobec arian - wymienia warunki, które musieli spełnić królowie elekcyjni - samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela - potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela - bardzo dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy) - potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji	- nazywa i wskazuje na mapie ziemie zamieszkałe przez przedstawicieli poszczególnych wyznań - wyjaśnia związek między narodowością a wyznawaną religią wśród mieszkańców I Rzeczypospolitej - wyjaśnia wpływ <i>Artykułów henrykowskich</i> i <i>pacta conventa</i> na pozycję monarchy w Rzeczypospolitej - dokonuje bilansu korzyści i strat wynikających z funkcjonowania wolnej elekcji - potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela i zdobytych samodzielnie - samodzielnie interpretuje źródła, potrafi łączyć zawarte w nich informacje - umie powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznanymi w czasie lekcji innych przedmiotów - potrafi powiązać dzieje własnego regionu z historią Polski lub z dziejami powszechnymi

				• potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, posługując się przy tym bogatym słownictwem i pojęciami charakterystycznymi dla nauki historycznej
Rzeczpospolita Obojga Narodów i jej sąsiedzi w XVII wieku				
• poprawnie posługuje się terminami: <i>hetman, husarz, Kozacy, potop szwedzki, islam, odsiecz, liberum veto, barok</i> • zna i zaznacza na osi czasu: czas trwania epoki baroku • identyfikuje postacie: Stefana Batorego, Zygmunta III Wazy, Władysława IV Wazy, Jana Kazimierza, Michała Korybuta Wiśniowieckiego, Jana III Sobieskiego, • wskazuje na mapie: Inflanty, Pomorze Gdańskie, Szwecję, Carstwo Rosyjskie. Ukrainę, Turcję • wymienia i pokazuje na ilustracji elementy uzbrojenia husarza • rozpoznaje na ilustracji Kozaka wśród przedstawicieli innych grup społecznych • wyjaśnia, dlaczego najazd Szwedów nazwano potopem • podaje przyczyny wyprawy Jana III Sobieskiego pod Wiedeń • charakteryzuje XVII stulecie jako czas wielu konfliktów wojennych prowadzonych przez Rzeczpospolitą	• poprawnie posługuje się terminami: <i>wezyr, sułtan, janczar</i> • zna i zaznacza na osi czasu daty: bitwy pod Kircholmem (1605 r.), bitwy pod Kłuszynem (1610 r.), wybuchu powstania kozackiego (1648 r.), potopu szwedzkiego (lata 1655–1660), pokoju w Oliwie (1660 r.) bitwy pod Chocimiem (1673 r.), odsieczy wiedeńskiej (1683 r.) • identyfikuje postacie: Jana Karola Chodkiewicza, Stanisława Żółkiewskiego, Stefana Czarnieckiego, Bohdana Chmielnickiego, Kary Mustafy • wskazuje na mapie: Kłuszyn, Kircholm, Wiedeń, Zaporozże, Dzikie Pola, Podole • wyjaśnia, kim byli Kozacy • wymienia cechy charakterystyczne architektury barokowej • wymienia najwybitniejsze dzieła sztuki barokowej w Polsce i Europie	• poprawnie posługuje się terminami: <i>dymitriada, Kreml, bojar, haracz, jasyr</i> • zna i zaznacza na osi czasu datę: najazdu tureckiego i oblężenia Kamieńca Podolskiego (1672 r.) • przedstawia przyczyny i skutki konfliktów z Rosją, Szwecją, Kozakami i Turcją • charakteryzuje malarstwo i rzeźbę epoki baroku • charakteryzuje ideologię sarmatyzmu • wyjaśnia znaczenie określenia „<i>złota wolność szlachecka</i>” • opisuje strój sarmacki na podstawie ilustracji • analizuje i interpretuje źródła historyczne pod kierunkiem nauczyciela • dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy)	• poprawnie posługuje się terminem: <i>rokosz</i> • zna i zaznacza na osi czasu daty: podpisania rozejmu w Starym Targu (1629 r.), podpisania pokoju w Polanowie (1634 r.), podpisania rozejmu w Sztumskiej Wsi (1635 r.), ugody w Perejasławiu (1654 r.), zakończenia powstania i wojny polsko-rosyjskiej [podpisania rozejmu w Andruszowie (1667 r.)], podpisania pokoju w Buczaczu (1672 r.) • przedstawia najważniejsze wydarzenia konfliktu polsko-szwedzkiego, polsko-rosyjskiego, powstania Chmielnickiego, wojen z Turcją • wskazuje na mapie: tereny przyłączone i utracone przez Polskę w wyniku konfliktów z Rosją, Szwecją, Kozakami i Turcją • przedstawia postanowienia porozumień, rozejmów i pokojów w: Starym Targu, Sztumskiej Wsi, Perejasławiu, Andruszowie, Buczaczu	• ocenia następstwa polityczne, społeczne i gospodarcze wojen Rzeczpospolitej w XVII w • z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu barokowym • potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela i zdobytych samodzielnie • samodzielnie interpretuje źródła, potrafi łączyć zawarte w nich informacje • umie powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznaczonymi w czasie lekcji innych przedmiotów • potrafi powiązać dzieje własnego regionu z historią Polski lub z dziejami powszechnymi • potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, posługując się przy tym bogatym słownictwem i pojęciami charakterystycznymi dla nauki historycznej

			• wskazuje objawy kryzysu państwa • wyjaśnia genezę epoki baroku • samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela • potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela • bardzo dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy) • potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji	
Europa w XVII i XVIII w.				
• poprawnie posługuje się terminem: <i>oświecenie</i> • zaznacza na osi czasu: czas trwania epoki oświecenia • identyfikuje postacie: Ludwika XIV, Marii Teresy, Józefa II, Piotra I, Fryderyka Wielkiego • wskazuje na mapie: Francję, Anglię, Rosję, Austrię, Prusy • wskazuje czas panowania Ludwika XIV (XVII w.) • krótko opisuje zakres władzy króla w monarchii absolutnej • wskazuje organy władzy w monarchii parlamentarnej	• poprawnie posługuje się terminami: <i>monarchia absolutna, monarchia parlamentarna, klasycyzm, absolutyzm, absolutyzm oświecony</i> • identyfikuje postacie: Armanda Richelieu, Karola I Stuarta, Olivera Cromwella, Wilhelma Orańskiego • wymienia uprawnienia monarchy absolutnego • wyjaśnia, dlaczego Ludwika XIV określano mianem <i>Króla Słońce</i> • opisuje życie w Wersalu w czasach Ludwika XIV • wskazuje Anglię jako kraj o ustroju monarchii parlamentarnej	• poprawnie posługuje się terminem: <i>manufaktura</i> • identyfikuje postać: Monteskiusza • wyjaśnia, dlaczego Francja była europejską potęgą • wyjaśnia przyczyny konfliktu Karola I z parlamentem • przedstawia <i>Deklarację praw narodu angielskiego</i> • charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej • charakteryzuje ideologię oświecenia • wyjaśnia, na czym polegała opracowana przez Monteskiusza koncepcja trójpodziału władzy	• poprawnie posługuje się terminami: <i>purytanie, nowa szlachta, rojaliści, ateizm</i> • zna i zaznacza na osi czasu daty: ogłoszenia Anglii republiką (1649 r.), przywrócenia monarchii w Anglii (1660 r.), wydania <i>Deklaracji praw narodu angielskiego</i> oraz ukształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii (1689 r.), powstania Królestwa Pruskiego (1701 r.), powstania Cesarstwa Rosyjskiego (1721 r.) • identyfikuje postacie: Jeana Baptiste'a Colberta, Moliera, Karola II, Jakuba II, Woltera, Jana Jakuba Rousseau, Denisa Diderota	• wskazuje pozytywne i negatywne strony panowania Ludwika XIV • przedstawia główne etapy kształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii • porównuje ustrój monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej • z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu klasycystycznym • wskazuje wpływ dokonań naukowych i technicznych na zmiany w życiu ludzi

• podaje przykład dokonania naukowego i technicznego epoki oświecenia • wskazuje Rosję, Austrię i Prusy jako potęgi europejskie XVIII stulecia	• charakteryzuje styl klasycystyczny • wymienia przykłady budowli klasycystycznych w Polsce i Europie • wymienia najważniejsze dokonania naukowe i techniczne epoki oświecenia • podaje przykłady reform w monarchiach absolutyzmu oświeconego • wskazuje wpływ ideologii oświecenia na reformy w krajach absolutyzmu oświeconego	• wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach • wyjaśnia, dlaczego monarchowie absolutyzmu oświeconego nazywali siebie „<i>slugami ludu</i>” • analizuje i interpretuje źródła historyczne pod kierunkiem nauczyciela • dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy)	• przedstawia działania kardynała Richelieu zmierzające do wzmocnienia pozycji monarchy • omawia politykę gospodarczą ministra Colberta • opowiada o twórczości Moliera • omawia koncepcję umowy społecznej zaproponowaną przez Jana Jakuba Rousseau • wyjaśnia przyczyny krytyki absolutyzmu i Kościoła przez filozofów doby oświecenia • charakteryzuje reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach • wyjaśnia wpływ reform na wzrost znaczenia tych państw • samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela • potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela • bardzo dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy) • potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji	• porównuje monarchię absolutną z monarchią absolutyzmu oświeconego • potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela i zdobytych samodzielnie • samodzielnie interpretuje źródła, potrafi łączyć zawarte w nich informacje • umie powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznanymi w czasie lekcji innych przedmiotów • potrafi powiązać dzieje własnego regionu z historią Polski lub z dziejami powszechnymi • potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, posługując się przy tym bogatym słownictwem i pojęciami charakterystycznymi dla nauki historycznej
---	---	--	--	--

Rzeczpospolita Obojga Narodów w I połowie XVIII w.

- poprawnie posługuje się terminami: *unia personalna*, *liberum veto*, *czasy saskie*

- zna i zaznacza na osi czasu ramy chronologiczne czasów saskich

- identyfikuje postacie: Augusta II Mocnego, Augusta III Sasa

- opisuje konsekwencje wyboru dwóch władców jednocześnie

- poprawnie posługuje się terminami: *konfederacja*, *anarchia*, *złota wolność szlachecka*

- identyfikuje postać: Stanisława Konarskiego

- wskazuje na mapie: Saksonię

- wymienia przyczyny anarchii w Polsce

- przedstawia propozycje reform Stanisława Konarskiego

- identyfikuje postać: Stanisława Leszczyńskiego

- charakteryzuje projekty reform w I poł. XVIII w.

- wyjaśnia sens powiedzeń: „*Od Sasa do Lasa*” i „*Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa*”

- analizuje i interpretuje źródła historyczne pod kierunkiem nauczyciela

- dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy)

- zna i zaznacza na osi czasu datę: obrad sejmu niemego (1717 r.)

- przedstawia genezę i postanowienia sejmu niemego

- wyjaśnia przyczynę ingerencji Rosji w sprawy Polski

- charakteryzuje okres rządów Augusta II Mocnego

- opisuje pozytywne i negatywne skutki rządów Augusta III

- samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela

- potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela

- bardzo dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy)

- potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji

- wyjaśnia okoliczności wybuchu trzeciej wojny północnej i przedstawia przebieg konfliktu

- przedstawia skutki trzeciej wojny północnej dla Rzeczypospolitej

- wskazuje reformy niezbędne dla wzmocnienia Rzeczypospolitej

- ocenia czasy saskie

- potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela i zdobytych samodzielnie

- samodzielnie interpretuje źródła, potrafi łączyć zawarte w nich informacje

- umie powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznanymi w czasie lekcji innych przedmiotów

- potrafi powiązać dzieje własnego regionu z historią Polski lub z dziejami powszechnymi

- potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, posługując się przy tym bogatym słownictwem i pojęciami charakterystycznymi dla nauki historycznej

Powstanie Stanów Zjednoczonych				
• poprawnie posługuje się terminem: <i>konstytucja</i> • identyfikuje postacie: Tadeusza Kościuszki, Kazimierza Pułaskiego, Jerzego Waszyngtona • wskazuje na mapie: Stany Zjednoczone • określa czas powstania Stanów Zjednoczonych	• poprawnie posługuje się terminem: <i>kolonia</i> • zna i zaznacza na osi czasu datę: uchwalenia konstytucji USA – pierwszej takiej ustawy na świecie (1787 r.) • wskazuje na mapie: kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej • wymienia strony konfliktu w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych	• poprawnie posługuje się terminem: <i>bojkot</i> • zna i zaznacza na osi czasu daty: „<i>bostońskiego picia herbaty</i>” (1773 r.), wybuchu wojny o niepodległość USA (1775 r.), powstania Stanów Zjednoczonych (4 lipca 1776 r.) • przedstawia przyczyny wybuchu wojny między kolonistami a rządem brytyjskim • opisuje wydarzenie zwane „<i>bostońskim piciem herbaty</i>” • charakteryzuje znaczenie <i>Deklaracji niepodległości</i> • przedstawia udział Polaków w walce o niepodległość USA • analizuje i interpretuje źródła historyczne pod kierunkiem nauczyciela • dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy)	• zna i zaznacza na osi czasu daty: podpisania pokoju i uznania niepodległości USA przez Wielką Brytanię (1783 r.) • przedstawia najważniejsze etapy walki o niepodległość USA • wskazać idee oświecenia, na które powołali się autorzy Deklaracji niepodległości i Konstytucji Stanów Zjednoczonych • wymienia miejsca związane z udziałem Polaków w wojnie o niepodległość USA • samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela • potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela • bardzo dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy) • potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji	• charakteryzuje ustrój polityczny USA • ocenia wpływ idei oświecenia na powstanie państwa amerykańskiego oraz na jego ustrój polityczny • potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela i zdobytych samodzielnie • samodzielnie interpretuje źródła, potrafi łączyć zawarte w nich informacje • umie powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznanyymi w czasie lekcji innych przedmiotów • potrafi powiązać dzieje własnego regionu z historią Polski lub z dziejami powszechnymi • potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, posługując się przy tym bogatym słownictwem i pojęciami charakterystycznymi dla nauki historycznej
Wielka rewolucja we Francji				
• poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja, rewolucja, Bastylia</i> • wskazuje na mapie: Francję	• poprawnie posługuje się terminami: <i>burżuazja, Stany Generalne, monarchia konstytucyjna, republika</i>	• poprawnie posługuje się terminami: <i>jakobini, dyktatoriat</i> • zna i zaznacza na osi czasu datę: uchwalenia <i>Deklaracji praw człowieka i obywatela</i> (1789 r.)	• poprawnie posługuje się terminem: <i>radyzm</i> • zna i zaznacza na osi czasu datę: uchwalenia konstytucji francuskiej (1791 r.)	• wyjaśnia ponadczasowe znaczenie <i>Deklaracji praw człowieka i obywatela</i> • ocenia dokonania rewolucji francuskiej

• podaje wydarzenie, które rozpoczęło rewolucję francuską • przedstawia okoliczności stracenia Ludwika XVI	• zna i zaznacza na osi czasu datę: wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji (14 lipca 1789 r.) • identyfikuje postacie: Ludwika XVI, Maksymiliana Robespierre’a • wskazuje na mapie: państwa, z którymi walczyła rewolucyjna Francja • wymienia i charakteryzuje stany społeczne we Francji • wyjaśnia, w jakich okolicznościach Francja stała się republiką • przedstawia przyczyny obalenia władzy Ludwika XVI	• przedstawia przyczyny wybuchu rewolucji francuskiej • wyjaśnia zadania Konstytuanty • przedstawia najważniejsze zapisy <i>Deklaracji praw człowieka i obywatela</i> • charakteryzuje ustrój Francji po wprowadzeniu konstytucji • opisuje rządy jakobinów • przedstawia, w jaki sposób jakobinów odsunięto od władzy • analizuje i interpretuje źródła historyczne pod kierunkiem nauczyciela • dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy)	• przedstawia sytuację polityczną, społeczną i gospodarczą we Francji przed wybuchem rewolucji • opisuje decyzje Konstytuanty podjęte po wybuchu rewolucji i wskazuje ich przyczyny • dostrzega wpływ idei oświeceniowych na <i>Deklarację praw człowieka i obywatela</i> • wyjaśnia przyczyny i skutki upadku rządów jakobinów • charakteryzuje rządy dyktatoratu • samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela • potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela • bardzo dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy) • potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji	• potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela i zdobytych samodzielnie • samodzielnie interpretuje źródła, potrafi łączyć zawarte w nich informacje • umie powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznaczonymi w czasie lekcji innych przedmiotów • potrafi powiązać dzieje własnego regionu z historią Polski lub z dziejami powszechnymi • potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, posługując się przy tym bogatym słownictwem i pojęciami charakterystycznymi dla nauki historycznej
Rzeczpospolita w dobie stanisławowskiej				
• poprawnie posługuje się terminem: <i>konstytucja</i>, • zna i zaznacza na osi czasu ramy chronologiczne czasów stanisławowskich, uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 r.) • identyfikuje postać: Stanisława Augusta Poniatowskiego	• poprawnie posługuje się terminem: <i>obiady czwartkowe</i> • zna i zaznacza na osi czasu datę: obrad Sejmu Wielkiego (lata 1788–1792) • przedstawia przyczyny powołania Komisji Edukacji Narodowej	• identyfikuje postacie: Ignacego Krasickiego, Stanisława Małachowskiego • zna i zaznacza na osi czasu datę: zawiązania konfederacji targowickiej (1792 r.) • opisuje okoliczności wyboru Stanisława Augusta na króla Polski	• identyfikuje postacie: Hugona Kołłątaja, Stanisława Staszica, Juliana Ursyna Niemcewicza, Wojciecha Bogusławskiego, Canaletta, Marcella Bacciarellego • przedstawia propozycje reform pisarzy politycznych II poł. XVIII w.	• opowiada o przebiegu obrad Sejmu Wielkiego • ocenia znaczenie Konstytucji 3 maja jako próby ratowania Rzeczpospolitej • ocenia postawę magnatów, którzy ogłosili konfederację targowicką

• podaje przykłady zasług ostatniego króla dla rozwoju kultury polskiej	• wskazuje cel wychowania i edukacji młodzieży w XVIII w. • przedstawia przyczyny uchwalenia Konstytucji 3 maja • wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja • przedstawia skutki uchwalenia Konstytucji 3 maja • wymienia najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego • charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną • wymienia przykłady budowli klasycystycznych w swoim regionie	• wymienia reformy Stanisława Augusta w celu naprawy oświaty i gospodarki w II poł. XVIII w. • przedstawia zadania Teatru Narodowego i czasopisma „<i>Monitor</i>” • omawia zmiany wprowadzone w polskim szkolnictwie przez KEN • podaje cel obrad Sejmu Wielkiego • charakteryzuje ustrój polityczny wprowadzony przez Konstytucję 3 maja • przedstawia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej • charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego • analizuje i interpretuje źródła historyczne pod kierunkiem nauczyciela • dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy)	• opisuje najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego • opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej (1792 r.) • przedstawia najważniejsze dokonania polskiego teatru, literatury, architektury, malarstwa i rzeźby w epoce oświecenia • samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela • potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela • bardzo dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy) potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji	• ocenia postawę i działalność króla Stanisława Augusta Poniatowskiego • z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu klasycystycznym • opisuje przykłady budowli klasycystycznych w swoim regionie • potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela i zdobytych samodzielnie • samodzielnie interpretuje źródła, potrafi łączyć zawarte w nich informacje • umie powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznаныmi w czasie lekcji innych przedmiotów • potrafi powiązać dzieje własnego regionu z historią Polski lub z dziejami powszechnymi • potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, posługując się przy tym bogatym słownictwem i pojęciami charakterystycznymi dla nauki historycznej
---	---	--	--	--

Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII w.				
• poprawnie posługuje się terminami: <i>zaborcy, rozbiory Polski, naczelnik, kosynierzy</i> • zna i zaznacza na osi czasu daty: pierwszego rozbioru Polski	• poprawnie posługuje się terminem: <i>insurekcja</i> • wskazuje na mapie: ziemie utracone przez Polskę podczas	• wskazuje następstwa konfederacji barskiej • wyjaśnia, w jaki sposób zaborcy uzasadniali pierwszy rozbiór Polski	• poprawnie posługuje się terminami: <i>prawa kardynalne, uniwersal</i>	• wymienia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej • potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez

(1772 r.), drugiego rozbioru Polski (1793 r.), powstania (insurekcji) kościuszkowskiej (1794 r.), trzeciego rozbioru Polski (1795 r.) • identyfikuje postać: Tadeusza Kościuszki • wymienia państwa, które dokonały pierwszego, drugiego i trzeciego rozbioru Polski i wskazuje je na mapie • na obrazie Jana Matejki <i>Konstytucja 3 maja 1791 roku</i> wskazuje współtwórców konstytucji: Stanisława Augusta Poniatowskiego i Stanisława Małachowskiego	pierwszego, drugiego i trzeciego rozbioru • przedstawia przyczyny i skutki rozbiorów Polski • wymienia przyczyny wybuchu i upadku powstania kościuszkowskiego	• opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozbiorze • opowiada o bitwie pod Racławicami i przedstawia jej znaczenie • wyjaśnia, dlaczego Kościuszko zdecydował się wydać <i>Uniwersał połaniecki</i> • wskazuje następstwa upadku powstania kościuszkowskiego • analizuje i interpretuje źródła historyczne pod kierunkiem nauczyciela • dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy)	• zna i zaznacza na osi czasu datę: zawiązania konfederacji barskiej (1768 r.) • przedstawia przyczyny zawiązania konfederacji barskiej • przedstawia zapisy <i>Uniwersału połanieckiego</i> • opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego i podaje jego najważniejsze wydarzenia w kolejności chronologicznej • opowiada o przebiegu i decyzjach sejmów rozbiorowych • samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela • potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela • bardzo dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy) • potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji	nauczyciela i zdobytych samodzielnie • samodzielnie interpretuje źródła, potrafi łączyć zawarte w nich informacje • umie powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznanymi w czasie lekcji innych przedmiotów • potrafi powiązać dzieje własnego regionu z historią Polski lub z dziejami powszechnymi • potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, posługując się przy tym bogatym słownictwem i pojęciami charakterystycznymi dla nauki historycznej
Epoka napoleońska				
• poprawnie posługuje się terminem: <i>Wielka Armia</i> • identyfikuje postacie: Napoleona Bonapartego, Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Wybickiego • wskazuje na mapie: Księstwo Warszawskie	• poprawnie posługuje się terminem: <i>zamach stanu</i> • zna i zaznacza na osi czasu daty: utworzenia Legionów Polskich we Włoszech (1797 r.), utworzenia i likwidacji Księstwa Warszawskiego (1807 r., 1815 r.)	• poprawnie posługuje się terminami: <i>blokada kontynentalna, taktyka spalonej ziemi, wojna podjazdowa, abdykacja</i> • zna i zaznacza na osi czasu daty: uchwalenia Kodeksu Napoleona (1804 r.)	• zna i zaznacza na osi czasu daty: koronacji cesarskiej Napoleona (1804 r.), bitwy pod Raszynem (1809 r.) • wyjaśnia przyczyny niezadowolenia społecznego podczas rządów dyktatoratu,	• dostrzega zmiany w Europie zachodzące pod wpływem podbojów Napoleona • ocenia działania polityczne i wojskowe Napoleona • charakteryzuje i ocenia stosunek Napoleona do sprawy polskiej

• określa I poł. XIX w. jako epokę napoleońską • opisuje, jak zakończyła się wyprawa Napoleona na Rosję • podaje przyczyny likwidacji Księstwa Warszawskiego	• wskazuje na mapie: państwa, z którymi toczyła wojny napoleońska Francja, tereny zależne od Francji • przedstawia okoliczności przejęcia władzy przez Napoleona • przedstawia przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję • wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Lipskiem została nazwana „<i>bitwą narodów</i>” • przedstawia cel utworzenia Legionów Polskich i opisuje walki z ich udziałem • przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego	• identyfikuje postać: księcia Józefa Poniatowskiego • przedstawia położenie Francji w Europie podczas rządów dyktatoratu • przedstawia działalność Napoleona w okresie konsultatu • charakteryzuje Kodeks Napoleona • wymienia reformy wprowadzone przez Napoleona • wyjaśnia przyczyny wprowadzenia blokady kontynentalnej przeciw Anglii • opisuje skutki wyprawy Napoleona na Rosję • przedstawia skutki klęski Napoleona pod Lipskiem • wyjaśnia, dlaczego Polacy wiązali nadzieję na odzyskanie niepodległości z Napoleonem • opisuje udział legionistów w wojnach napoleońskich • przedstawia okoliczności powiększenia terytorium Księstwa Warszawskiego • analizuje i interpretuje źródła historyczne pod kierunkiem nauczyciela • dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy)	• przedstawia przebieg wojen napoleońskich • przedstawia postanowienia pokoju w Tylży • omawia przebieg kampanii rosyjskiej Napoleona • przedstawia przyczyny klęski Napoleona • charakteryzuje zasady obowiązujące w Legionach Polskich • wyjaśnia, dlaczego Legiony były szkołą patriotyzmu i demokracji. • omawia zapisy konstytucji Księstwa Warszawskiego • wskazuje związek między zapisami konstytucji Księstwa Warszawskiego a ideami rewolucji francuskiej • wskazuje przejawy zależności i niezależności Księstwa Warszawskiego • samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela • potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela • bardzo dobrze posługuje się mapą historyczną (potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy) • potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji	• wymienia bitwy stoczone przez napoleońską Francję z udziałem Polaków • potrafi korzystać ze źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela i zdobytych samodzielnie • samodzielnie interpretuje źródła, potrafi łączyć zawarte w nich informacje • umie powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami połączonymi w czasie lekcji innych przedmiotów • potrafi powiązać dzieje własnego regionu z historią Polski lub z dziejami powszechnymi • potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, posługując się przy tym bogatym słownictwem i pojęciami charakterystycznymi dla nauki historycznej
--	--	--	--	---